

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1006

van **KATRIEN SCHRYVERS**

datum: 20 september 2023

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Projecten 'Zorgzame Buurten' - Stand van zaken

In 2022 gingen in Vlaanderen en Brussel 132 projecten Zorgzame Buurten van start. De 127 Vlaamse projecten maakten aanspraak op maximum 50.000 euro subsidie per jaar voor een maximumperiode van 2 jaar. Daarbij moest minimum in hetzelfde budget voorzien worden vanuit de samenwerkende partners als cofinanciering. In Brussel voorzag de Vlaamse Gemeenschapscommissie in de cofinanciering.

Het voorbije anderhalf jaar hebben deze projecten een verplichte kwalitatieve en kwantitatieve buurtanalyse uitgevoerd en de werking op het terrein uitgebouwd. Een eerste inhoudelijke en financiële rapportering werd op 1 juni 2023 ingediend bij het Departement Zorg. De coaches van de Koning Boudewijnstichting gaven ondersteuning en het consortium voorzag training en vorming voor de projecten. Op 5 september 2023 startte ook een campagne vanuit het departement om het concept beter bekend te maken bij het publiek en de stakeholders, zoals lokale besturen, zorgorganisaties en -professionals.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voert een flankerend onderzoek. Enerzijds met het oog op het formuleren van beleidsaanbevelingen, maar anderzijds met het oog op het ontwikkelen van een toolbox voor startende zorgzame buurten, aldus de minister tijdens de commissievergadering van 14 maart 2023.

Met het oog op het aflopen van de projectperiode en de daaraan gekoppelde subsidies op 1 maart 2024 wordt elk project aangespoord om na te denken over verduurzaming. Er werden lokaal dan ook al maatregelen getroffen om projecten of deelacties vanuit projecten te continueren met reguliere middelen en inspanningen, maar dat zal zeker niet kunnen voor alle acties. Bovendien is twee jaar eerder kort om de doelstellingen aangaande participatie en inclusie, verbinding van informele en formele zorg, en intersectorale samenwerking ten volle te realiseren.

1. Hoe evalueert de minister het succes van de projecten Zorgzame Buurten die in 2022 in Vlaanderen en Brussel zijn gestart?
2. Gezien de korte duur van twee jaar voor de projectsubsiëring, hoe ziet de minister de toekomst van deze projecten na 1 maart 2024?
3. Hoe wordt de duurzaamheid van deze projecten na de subsidiëring gewaarborgd?
4. Wat zijn de plannen om de drie pijlers van een Zorgzame Buurt (participatie, verbinding van zorg en intersectorale samenwerking) op lokaal vlak verder te versterken?

5. Kan de minister meer toelichting geven bij de campagne? Wat zijn de specifieke doelstellingen?
6. Is met de start van de campagne ook de toolbox al afgewerkt? Zo niet, wanneer kan die worden verwacht? Zo ja, hoe zal deze concreet worden ingezet?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 1006 van 20 september 2023

van **KATRIEN SCHRYVERS**

1. De projecten Zorgzame Buurten gingen van start op 1 maart 2022 en zijn momenteel dus ongeveer 1,5 jaar aan de slag. U kan heel wat ervaringen en verhalen vanuit de Zorgzame Buurten lezen en horen op de website www.zorgzamebuurten.be in de talrijke artikels en video's waarmee de buurten elkaar inspireren. We verspreiden die ook via een nieuwsbrief waarop elke geïnteresseerde zich kan abonneren. Heel wat projecten deelden ook hun ervaringen tijdens de provinciale en Brusselse inspiratiedagen in april en mei. In juni hoorden we de stakeholders.

Voor een echte evaluatie is het echter nog te vroeg. Zoals u zelf aanhaalt, is er een wetenschappelijk onderzoek gekoppeld aan deze projecten. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Steunpunt WVG en zal in het voorjaar van 2024 onder meer beleidsaanbevelingen geven rond Zorgzame Buurten. We zullen deze bekend maken aan het terrein op een symposium op 22 april 2024 in The Egg. Bij deze nodig ik u en de hele Commissie Welzijn van harte uit op dit symposium.

2. Ik wil eerst even ingaan op de projectduur. We zijn en waren er ons van bewust dat een projectperiode van twee jaar een korte periode is om te starten met een Zorgzame Buurt. Omwille van die reden hebben we een ruim ondersteuningsaanbod voorzien voor de projecten. Gedurende de looptijd worden ze ondersteund via vormingen en coaching door een consortium van hogescholen, universiteiten en middenveldorganisaties, gecoördineerd door de Koning Boudewijnstichting. De reacties van de projecten op die vormingen en coaching zijn erg positief. Een zorgzame buurt kan niet "af" zijn na twee jaar, meer nog, een Zorgzame Buurt zal nooit "af" zijn en altijd in beweging blijven. We hebben aan de projecten ook duidelijk onze verwachtingen meegegeven, namelijk dat ze op twee jaar tot een sterk fundament komen van een Zorgzame Buurt zodat ze, op het einde van de projectperiode weten hoe ze verder kunnen werken aan die Zorgzame Buurt, met hun partners en met de buurtbewoners.

Er wordt wel eens gezegd: "Een zorgzame buurt is niets nieuws". Sommige organisaties of lokale besturen werken al jaren aan Zorgzame Buurten. De projectoproep werd in 2021 gelanceerd in het kader van het plan Vlaamse Veerkracht met als doelstelling om Zorgzame Buurten in heel Vlaanderen en Brussel ingang te laten vinden. De projecten cofinancieren zelf de helft van hun project. Het was dus duidelijk van bij de start dat het om een inzet van tijdelijke middelen ging. In het initiële aanvraagdossier moesten de trekkers van bij de start aangeven hoe ze dit project zouden verduurzamen. Intussen lezen we dat heel wat voorzieningen zoals lokale dienstencentra, woonzorgcentra en voorzieningen voor personen met een beperking de visie "Zorgzame Buurten" in hun werking en hun organisatie willen verankeren. Heel wat lokale besturen geven aan dat ze "Zorgzame Buurten" zullen opnemen in hun meerjarenplan en ook in andere buurten aan een zorgzame buurt willen werken. We bekijken nog hoe we vanuit de Vlaamse overheid de Zorgzame Buurten verder kunnen ondersteunen in hun werking.

Het is de bedoeling om ook vanuit de Vlaamse overheid verder aan de slag te gaan met Zorgzame Buurten. We gaan na hoe we de informatie en inspiratie die we nu

creëren verder ter beschikking kunnen stellen. De onderzoekers van het Steunpunt WVG werken aan een toolbox voor startende Zorgzame Buurten. De Vlaamse overheid zal verder aan de slag gaan met de beleidsaanbevelingen van het SWVG onderzoek. "Verder" aan de slag gaan, want we beginnen natuurlijk niet vanaf nul; er is al beleid lopende in de verschillende sectoren dat spoort met "Zorgzame Buurten", denk maar aan de lokale dienstencentra, buurtgericht werken vanuit de woonzorgcentra, het beleid inzake de eerstelijnszones, kwartiermaken in de geestelijke gezondheidszorg, buurtgericht werken als onderdeel van ons beleid ten aanzien van kinderen en jongeren, enz.

3. Via mijn vorige antwoord heb ik deze vraag al grotendeels beantwoord. Die duurzaamheid werd in het vizier gehouden van bij de start van de projecten. Het was één van de vijf elementen waarop de projectaanvragen werden beoordeeld. De cofinanciering is eveneens een element hierin. Meerdere basiselementen in de oproep en de uitwerking van een zorgzame buurt dragen daartoe bij. Zo wordt elk project uitgewerkt door een samenwerkingsverband van organisaties en burgers, daarnaast was het verplicht om een lokaal bestuur hierbij te betrekken. Ook in de vormingen en in de coaching werd hieraan aandacht geschonken. Projecten leerden impactgericht werken op basis van een veranderingstheorie; ze leerden zo te kijken op lange termijn, (veel) verder dan de projecttermijn van twee jaar.

Tegelijkertijd moeten we vanuit de Vlaamse overheid verder werken aan ons regulier beleid en zal het een uitdaging zijn om de visie Zorgzame Buurten in ons regulier beleid in te bouwen. We kijken in dit kader ook uit naar de beleidsaanbevelingen van het SWVG-onderzoek.

4. Vele partners hebben een rol om hieraan te werken: de WVG organisaties en professionals op het terrein, de lokale besturen, de stakeholders en uiteraard ook de Vlaamse (en federale) overheid. Wat de verdere stappen zijn van ons als Vlaamse overheid, verduidelijkte ik al eerder in een antwoord op de vorige vragen.
5. Met de campagne Zorgzame Buurten beogen we enkele doelstellingen: we willen het brede publiek via een campagne op sociale media kennis laten maken met Zorgzame Buurten. Daarnaast hebben we ook een communicatiekit laten maken voor de lopende projecten zodat ze in dezelfde stijl van de campagne vlot in de eigen buurt hun eigen acties, verhalen en activiteiten kunnen communiceren naar de buurt; uit de ingediende verantwoordingen in juni bleek dat daar veel vraag naar was. Tot slot willen we ook de stakeholders, op de eerste plaats lokale besturen en zorgorganisaties, via verhalen uit de projecten inspireren om in te zetten op een beleid van Zorgzame Buurten.
6. We hebben gevraagd aan de onderzoekers van het Steunpunt WVG om een toolbox voor startende Zorgzame Buurten te maken. Die zal klaar zijn in het voorjaar van 2024. De onderzoekers zullen die voorstellen op het symposium in april 2024.